КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

від 17 червня 2020 року № 35/5

Про проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення
(реєстр. № **3515** від 20.05.2020р.)
та проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму на рівень, не нижчий рівня фактичного прожиткового мінімуму
(реєстр. № **3515-1** від 05.06.2020р.)

Розглянувши проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення (реєстр. № **3515** від 20.05.2020р.), поданий народними депутатами України Третьяковою Г.М., Струневичем В.О., Арсенюк О.О. та іншими народним депутатами України, та проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму на рівень, не нижчий рівня фактичного прожиткового мінімуму (реєстр. № **3515-1** від 05.06.2020р.), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., Комітет відповідно до предметів відання відмічає наступне.

У пояснювальній записці до законопроекту реєстр. № **3515** зазначається, що його метою є забезпечення конституційного права громадян на достатній життєвий рівень шляхом запровадження нової методології розрахунку прожиткового мінімуму, на базі якого встановлюються основні державні соціальні гарантії та соціальні виплати, які є головним джерелом існування людини.

Авторами законопроекту № 3515 пропонується змінити визначення прожиткового мінімуму, встановивши, що це прийнятний рівень витрат, який дозволяє підтримувати достатній рівень життя людини, притаманний суспільству. Визначати розмір прожиткового мінімуму пропонується в розрахунку на одну особу.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроектом № 3515 пропонується внести зміни до 46 нормативно-правових актів України, зокрема, до Кодексу законів про працю України, Кодексу України про адміністративні порушення, Кримінального, Кримінально-виконавчого, Кримінального процесуального, Господарського процесуального кодексів України Законів України «Про оплату праці», «Про прожитковий мінімум», «Про державну службу».

Законопроектом № 3515 передбачається, що прожитковий мінімум має встановлюватися у відсотковому співвідношенні до середньомісячної заробітної плати в Україні за рік, що передує року формування Державного бюджету України на наступний рік, з урахуванням прогнозного рівня інфляції поточного року. Відсоткове співвідношення розміру прожиткового мінімуму до середньомісячної заробітної плати має становити не менше: у 2021 році – 40 відсотків; у 2022 році – 41 відсотків; у 2023 році – 42 відсотків; у 2024 році – 43 відсотків; у 2025 році – 44 відсотків; у 2026 році – 45 відсотків; у 2027 році – 46 відсотків; у 2028 році – 47 відсотків; у 2029 році – 48 відсотків; у 2030 році – 49 відсотків; у 2031 році – 50 відсотків.

Законопроектом № 3515 пропонується розмір плати за надання адміністративних послуг визначати Кабінету Міністрів України та регулярно переглядати з урахуванням соціального та економічного значення надання послуги.

Проектом Закону № 3515 пропонується у Кодексі України про адміністративні правопорушення і Кримінальному кодексі України передбачити, що для кваліфікації адміністративних і кримінальних правопорушень застосовується розрахункова одиниця, встановлена законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Враховуючи вищезазначене та з метою уникнення правових колізій необхідно разом з даним проектом Закону № 3515 розробити та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо внесення змін до пункту 5 підрозділу 1 розділу XX Податкового кодексу України, відповідно до якого «якщо норми інших законів містять посилання на неоподатковуваний мінімум доходів громадян, то для цілей їх застосування використовується сума в розмірі 17 гривень, крім норм адміністративного та кримінального законодавства в частині кваліфікації адміністративних або кримінальних правопорушень, для яких сума неоподатковуваного мінімуму встановлюється на рівні податкової соціальної пільги».

Також звертаємо увагу щодо необґрунтованості внесення змін проектом Закону № 3515 до ряду норм законодавчих актів стосовно розмірів штрафів, наприклад у частині другій статі 382 Кодексу адміністративного судочинства «штраф у сумі від 20 до 40 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб» пропонується замінити на «штраф у сумі від 2000 до 4000 розмірів штрафної ставки». Однак, у проекті Закону передбачено лише, що розрахункова одиниця, встановлюється законом про Державний бюджет на відповідний рік та штрафна ставка становитиме 2 % розрахункової одиниці, але

наразі ні в проекті Закону, ні у пояснювальній записці не вказано навіть орієнтовний розмір цієї розрахункової одиниці чи штрафної ставки.

В частині фінансово-економічного обґрунтування пояснювальної записки до законопроекту № 3515 зазначається, що реалізація законопроекту не потребуватиме додаткових видатків у 2020 році, а фінансування передбачається проводити у межах коштів державного та місцевих бюджетів, інших не заборонених законодавством джерел.

Комітет зазначає, що необхідно надати до законопроекту № 3515 фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) відповідно до вимог частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України, а також пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету. Адже, у разі прийняття законопроекту, його реалізація не буде забезпечена фінансовим ресурсом.

На думку суб'єктів права законодавчої ініціативи, прийняття законопроекту № 3515 дозволить встановити прожитковий мінімум у такому розмірі, який реально зможе забезпечити задоволення основних потреб людини в сучасних соціально-економічних умовах, сприятиме підвищенню рівня матеріального забезпечення найвразливіших категорій населення країни, для яких пенсії чи соціальні допомоги є основним джерелом існування.

У пояснювальній записці до законопроекту реєстр. № **3515-1** зазначається, що його цілями і завданнями є удосконалення процедури встановлення та затвердження прожиткового мінімуму з метою досягнення його фактичного рівня, підвищення державних соціальних стандартів в Україні та стимулювання зростання заробітних плат і соціальних платежів, обмеження розміру заробітної плати топ-керівників у державному секторі, усунення розбіжностей в Законі України "Про освіту" стосовно розміру посадового окладу педагогічних працівників.

Законопроектом № 3515-1 вносяться зміни до Кодексу законів про працю України, законів України «Про прожитковий мінімум», «Про позашкільну освіту», «Про дошкільну освіту», «Про освіту», «Про оплату праці».

Проектом Закону № 3515-1, відповідно до пояснювальної записки, пропонується розглянути альтернативний підхід до встановлення та затвердження прожиткового мінімуму підвищення прожиткового мінімуму на рівень, не нижчий рівня фактичного прожиткового мінімуму; встановити розміри посадових окладів, а саме не в залежності від прожиткового мінімуму, а від розміру мінімальної заробітної плати; встановити обмеження розміру заробітної плати у державному секторі; підвищити заробітні плати педагогічним працівникам та інше.

Комітет відмічає, що необхідно надати до законопроекту № 3515 фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) відповідно до вимог частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України, а також пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення

збалансованості бюджету. Адже, у разі прийняття законопроекту, його реалізація не буде забезпечена фінансовим ресурсом.

Комітет зазначає, що пропозиції законопроекту № 3515-1 в частині набрання чинності Законів (з дня, наступного за днем його опублікування), не відповідають статті 27 Бюджетного кодексу України, якою визначено, що закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються не пізніше 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду.

Також відповідно до статті 116 Конституції України проведення фінансової політики та виконання затвердженого Верховною Радою України Державного бюджету України забезпечує Кабінет Міністрів України, тому головному Комітету доцільно отримати відповідний експертний висновок Уряду щодо законопроектів № 3515 та № 3515-1.

За підсумками розгляду законопроекту Комітет в и р і ш и в:

1. Рекомендувати Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняти за основу у першому читанні проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення (реєстр. № **3515** від 20.05.2020 р.), внесеного народними депутатами України Третьяковою Г.М., Струневичем В.О., Арсенюк О.О. та іншими народним депутатами України, а позитивні положення проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення прожиткового мінімуму на рівень, не нижчий рівня фактичного прожиткового мінімуму (реєстр. № **3515-1** від 05.06.2020 р.), внесеного народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В, використати при доопрацюванні законопроекту (реєстр. № **3515**) до другого читання.

2. Висновок направити до Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів.

Голова Комітету **О. БОНДАРЕНКО**